

Landbrug Tanzania v/Mette Bjerg Seiding, Lars Hallas Bjerg og Silja Bjerg Seiding.

Vi mødte to statsansatte landbrugskonsulenter, som tog os med til et imponerende projekt ret højt oppe af et bjerg. De virkede meget åbenhjertige, men for en sikkerheds skyld har vi også kigget lidt i FAO's rapport om landbruget i Tanzania og Verdensbankens seneste rapport om Afrika. Der er ingen modsætninger til det, konsulenterne sagde, men der er supplerende oplysninger.

Overordnet:

90 % af befolkningen er afhængig af landbrug.

Siden selvstændigheden i 1961 er befolkningen vokset fra 9 mio. til 50 mio.

Der er meget lidt handel med landbrugsjord: Sønnerne deler jorden mellem sig, når faderen dør. Så de fleste landbrug er efterhånden meget små og dyrkes udelukkende med håndkraft. Men der er masser af uudnyttet land i store dele af Tanzania, og det er planen på længere sigt at opdyrke mere af det.

Hovedtemaer:

1. Klimaforandringer
2. Monokultur
3. Distribution
4. Teknologi og knowhow (elektricitet, slagterier)

1)Klimaforandringer:

I Tanzania betyder det stigende temperaturer og mindre regn. Den lille regntid, der begynder sidst i oktober, er kortet ned fra 3-4 mdr. til 2 mdr. Det er i sig selv en kæmpe udfordring, som dels kalder på at lægge vægt på nogle afgrøder og drosle ned for andre, dels opfordrer til at passe bedre på det vand, der er. For i al fald i Arusha-området er paradokset, at der (stadig) falder så meget regn i regntiderne, at det udvasker jorden.

Så Water Harvesting er en del af løsningen. Terrasse-bygning har man jo kendt i mange kulturer siden oldtiden, men af en eller anden grund er man først begyndt på det nu i Tanzania.

2) En anden del af løsningen er blandingskultur (Ligesom i moderne landbrug i DK er det normalt i Tanzania at så/plante marken til med én afgrøde, monokultur). Nu prøver man at lære bønderne at have græs sammen med fx kål og bananpalmer sammen med biavl og høns. Græsset høstes til kvæget, som står hjemme i stalden.

Grundlæggende handler det om at forebygge sult, når høsten af familiens eneste afgrøde slår fejl, men det handler også om biodiversitet og økologi (i ordets egentlige betydning).

3) Distribution handler om to ting:

Om veje og befordringsmidler, for hvis der ellers er noget at sælge, skulle det jo gerne kunne fragtes.

Og om måden at sælge på: Rigtig meget af bondens overskud bliver solgt af bondens kone på det lokale marked, bredt ud på et tæppe; det tager tid, og priserne er for lave. Der mangler i høj grad en struktur – grossister eller kooperationer, der aftager og sælger mere effektivt. Når der endelig kommer grossister ind over, er det tit nogle store nogen, der køber høsten af typisk kaffe og ris på

forhånd til en meget lav pris og så gemmer den i lader og siloer, til markedsprisen er blevet meget højere. Mange af de avocadoer, vi køber som kenyanske, er fra Tanzania. 'De er bare smartere i Kenya', forklarede den ene landbrugskonsulent.

Men her er der taget hul på en ny udvikling: Med hjælp fra japanske konsulenter har risdyrkerne i Tanzania organiseret sig med det, der på dansk hedder 'lager kvittering': De leverer deres høst på en samlet lagerplads, hvorfra den bliver solgt efterhånden. Men bønderne kan handle med deres kvittering, eller de kan få et forskud på op til 75% af den aktuelle pris for noget af deres beholdning. Majsdyrkerne er på vej med det samme koncept.

4) Teknologi og knowhow:

Et lille eksempel: Køernes skind bliver stort set ikke brugt, for slagterne er ikke dygtige nok til at bearbejde det, og der kan købes forholdsvis billigt læder fra udlandet.

I det hele taget mangler der et forarbejdnings- og forædlings-led: Langt de fleste landbrugsvarer bliver solgt uforarbejdede. Kaffebønner er et godt eksempel: Det vil være oplagt at lave et kooperativ med kafferistning. Så ville den merværdi, kaffen får af at blive ristet, blive i landet. Solcelleenergi synes at være en oplagt mulighed, især på landet, hvor der sjældent er elektricitet; men den er meget lidt anvendt.

Som nævnt, er terrasse-bygning først lige kommet langsomt i gang. Vandingskanaler er etableret mange steder, men landsbyerne skal selv holde dem vedlige, og det kniber mange steder.

Kunstgødning er ved at blive indarbejdet (på godt eller ondt ...), et alternativ er hønse- og husdyrgødning - samt at skære toppen af bananpalmerne og lade dem formolde. Sådan som 'vore' landbrugskonsulenter rådgav om.

Afrunding: Meget kunne sikkert gøres i Primary Schools, som jo uddanner fremtidens bønder. Her og nu er systemet med landbrugskonsulenter nok den vigtigste indsats, men der er alt for få konsulenter – de skal først uddannes.

De to, vi mødte, fortalte, at deres strategi i høj grad er at alliere sig med Landsbyrådene for at vinde bøndernes tillid. For der er en klar tendens til mistro mod statsapparatet.

Overordnet er den svage stat nok det største problem i Tanzania. Eller, siger Verdensbanken, svage institutioner. Den siger klart, at korruption er hovedårsagen til svage institutioner.

